

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЬ!

Адреса:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library

City три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК XL

Ч. 5 (1212).

ЧЕТВЕР, 10. СІЧНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, JANUARY 10th, 1929.

№ 5 (1212).

VOL. XI.

Військова диктатура в Югославії

КОРОЛЬ АЛЕКСАНДЕР СНАСУВАВ КОНСТИТУЦІЮ, РОЗІГНАВ ПАРЛЯМЕНТ І НАЗНАЧИВ ГЕНЕРАЛА ПРЕМ'ЄРОМ.

Нова військова диктатура буде правити країною на збір італійської та еспанської диктатур. — Реакційна військова кліка буде силою здавати всякий прояв революційного руху серед робітників і селян, головно серед хорватських. — На підставі проголошеного закону вся влада є в руках короля.

БІЛГОРОД, Югославія, 7. січня. — В Європі повстала ще одна військова капіталістична диктатура на збір італійської та еспанської.

Югославський король Александер розпустив уряд, скасував конституцію, яку створено після великої війни, розігнав парламент і назначив кабінет з осіб "не зв'язаних з політикою", який має правити при допомозі королівського декрету.

В такий спосіб сербська військова кліка розв'язала хорватське питання, що від років стояло наперекір плянам сербської буржуазії. Хорвати, яких після великої війни придручено до Сербії і в такий спосіб повстала нинішня Югославія, були невдоволені з сербської панування й домагалися перебудови держави на основі федеральної конституції, в якій вони мали би самоуправу.

В останніх роках у югославських кабінетах була вічна криза і дійшло до того, що в білгородському парламенті убито й поранено хорватських послів.

Тепер король Александер так "пішов на зустріч" домаганням Хорватів, що покинув

до влади військовий уряд, який силою здавить кожний прояв революційного руху як серед Хорватів і Словінців, що домагалися самоуправи, так і серед сербських робітників та селян.

Король назначив прем'єром генерала Петра Живковича, який взяв також портфель міністра внутрішніх справ, щоб залізною рукою правити в країні. Живкович ніколи перед тим не займав публичного уряду і брав участь у великій війні як генерал.

Склад нового уряду є неважливий, бо на підставі новопроголошеного закону король має в своїх руках всі законодавчі й виконавчі права. Він має право назначувати урядників і надавати ранги в армії, якої він є головним командантом.

Право амністії й помилування також є в руках короля, який репрезентує державу у всіх взаєминах з закордонними державами.

Словом, вся влада є в руках короля, однак на ділі країною буде правити реакційна військова кліка. Вона заборонить всі політичні зібрання та наложить на пресу гостру цензуру.

ДВА ГЕНЕРАЛИ НА ЧОЛІ НОВОГО РЕЖИМУ В ЮГОСЛАВІЇ.

ВІДЕНЬ, 7. січня. — Звідолення з Білгороду кажуть, що генерал Петро Живкович, новоназначений прем'єр Югославії, розпочав виконувати свої обов'язки як голова нової військової диктатури виданням заяви, що його політикою буде мовчання і праця, а не вияснювання для преси.

Він заявив, що в майбутньому преса не буде отримувати устних інформацій про постанови уряду, які будуть друкуватися в офіційній "Королівській Газеті".

Живкович буде мати допомогу генерала Гад'їча, як міністра війни, який від часу приходу короля Александра на трон був членом сильної військової групи в Білгороді.

Свого часу Хорвати закидали генералові Живковичові, який є шефом королівської прибічної гвардії, що в 1903 році він впустив до королівської палати військових конспіраторів, які вбили тодішнього короля Александра й королеву Драгу, а також був замішаний в убивство кількох міністрів.

Звідолення з Білгороду кажуть, що ніхто не скриває того факту, що ці два генерали — Живкович і Гад'їч — будуть уживати югославську армію, одну з найбільших і найліпше дисциплінованих на Балканах, як головний інструмент для здавлення всякого революційного руху в Хорватії.

БІЛГОРОД, Югославія, 7-го січня. — Першим законом, що його проголошено королівським декретом після завершення конституції, є "закон для охорони держави". Він передбачає розв'язання всіх політичних партій зі спеціальною назвою або окремою національною платформою й уповноважує поліцію депортувати "особи, що загрожують публічному порядку".

На підставі цього закону поліція має право конфіскувати й заборонити часописи.

ВІЙСЬКОВИЙ СУД ДЛЯ СТРАЙКЕРІВ.

БОГОТА, Колумбія, 3. січня. — Екзекутива федерального уряду Боготи видала постанову, що члени трейд-юнії, які брали участь в недавнім страйку проти Юнайтед Фрут Ко. на плантаціях бананів, мають бути суджені військовим судом.

Колумбіяська газета "Ель Ліберал" заявляє, що колумбієцьке військо убило 1,400 страйкуючих робітників і 2,000 ранило. Багатьох ранених поховано живцем або кинено в ріку, щоб втопилися.

Повиша депеша з Боготи вказує, що трейд-юніоністи, які уникнули смерті в боротьбі з військом підчас страйку, мають бути розстріляні після гумільної формальності у військовому суді.

ДЕСЯТИ РОКОВИНИ БІЛОРУСЬКОЇ РАДЯНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.

МОСКВА, 3. січня. — Радянська преса друкує сьогодні численні привітні листи з приводу десяти річниці існування Білоруської Радянської Республіки, святкування якої відбулося 30. грудня.

Між ними є листи від Центрального Виконавчого Комітету Радянського Союзу, від Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії, від Центрального Комітету Комуністичної Партії Білорусі і т. д.

В десяти річницю відкрито багато нових фабрик і культурних інституцій, включаючи Білоруську Академію Наук.

М. Калінін, голова Центрального Виконавчого Комітету СРСР, Ол. Ріков, голова Раднаркому СРСР, і К. Ворошилов, голова Червоної армії, також вислали привітти.

Лист від Центрального Виконавчого Комітету Радянського Союзу заявляє, що Білоруська Радянська Республіка по-

ступає постійно вперед і розвивається культурно й індустріально, в той час як зараз поза кордонами панують національний гніт, ненависть, нерівність, колоніальна експлуатація, шовінізм і погроми.

Багато делегацій від федеральних республік і робітничих організацій прибули до Мінська і взяли участь у святкуванні десяти річниці Білоруської Радянської Республіки.

ПРИЗНАЧИЛИ ГРОШІ НА ЗАКУПНО ВРОЖАЮ.

МОСКВА, 7. січня. — Радянська новинарська агенція Тарс сповістила сьогодні, що Рада Праці й Оборони призначила 300 мільонів рублів (около 150 мільонів доларів) на вчасне закупно цюгарічної ярини на пш, сирих матеріалів і молочно-чарських продуктів. Пізніше будуть дані додаткові кредити на закупно озимини на пш.

ПОВСТАНЦІ В АФГАНІСТАНІ ЗАНЯЛИ ФОРТ КОЛО КАБУЛЯ.

КАЛЬКУТА, Індія, 7. січня. — Аеропланою привезено сьогодні відомість з Кабуля, що афганістанські повстанці захватили форт п'ять миль від Кабуля і почали бомбардувати столицю.

Голому Обі, бувший полковник в афганістанській армії, придружився до повстанчого провідника Бачай Сакао і сподіється нічого атаки на Кабуль.

Кажуть, що король Аманула

готовий піти на компроміс з повстанцями, але він рішучо відкидає думку, щоб він розлучився зі своєю жінкою, яка багато причинилася до заведення реформ в ноші і звичаях, та прогнав її родину з Афганістану.

(Цілу повищу новинку треба брати з деяким застереженням, бо вона походить з британського жерела, а відомо-ж, що британська влада в Індії допомагає афганістанським повстанцям.)

СМЕРТЬ НИКОЛАЯ НИКОЛАЄВИЧА.

АНТБ, Франція, 6. січня. — Бувший російський великий князь Николай Николаєвич помер тут в суботу вечером, а з ним загинули й останні надії російських контр-революціонерів за кордоном на привернення Романових на трон. Російська біла еміграція уважала Николаєвича за найсильнішого претендента до царського трону, який змеда революція, і його смерть є для неї великим ударом.

МОСКВА, 7. січня. — Радянська преса, яка не згадувала про слабкість бувшого великого князя Николая Николаєвича, без сумніву лише коротко згадає про його смерть. Тут є мале зацікавлення діяльністю бувших членів царської родини.

ПАРИЖ, 7. січня. — З при-

НІМЕЧЧИНА ОБУРЕНА НОВОРІЧНИМ ЗВІТОМ ПАРК. ГІЛБЕРТА.

БЕРЛІН, 5. січня. — Американський банкір Паркер Гілберт, генеральний агент репарацій, заявив у своїм новорічній звіт, що Німеччина може тепер сплачувати репарації згідно з пляном Доса. Ця заява, зроблена напередодні перегляду всього пляну репарацій, викликала в Німеччині обурення.

Всі німецькі газети заявляють, що суми, які подав Гілберт, правдиві, але вони не повні. Він не підрахував борги приватних компаній, поро-

блених в останніх роках, які зв'язані з репараційними виплатами. Німці кажуть, що борги Німеччини вносять 80 мільярдів марок, а це становить четвертину вартості всіх багатств держави.

Тому звіт Гілберта вони вважають одностороннім, складеним під впливом симпатій до Франції. В дійсності-ж Німеччина, щоб не зруйнувати свого економічного життя, не може платити таких високих репарацій, як платить тепер.

ЗНОВУ СМЕРТЬ РОБІТНИКА ПРИ РОБОТІ.

Протягом 24 годин у Вінніпегу згинув при праці один робітник, а один зівстав тяжко покалічений. Андрій Дикнов, 26 років, був убитий в шапі Манітоба Бридж енд Айрон Воркс на Логан евію, коли тяжкий бойлер, який направляли робітники, своїм тигарем роздав його. Іван Солятицький працював для Вінніпегської електричної компанії як свичкалінер. На перехрестю вулиць Мейн і Портедж його захопили дві стрітки, які завертали рівночасно в протинні сторони, і в наслідок того два його ребра з лівого боку були зломані, а праве плечко придавлене. Травма ушкодженого робітника відставлено до шпиталю, де лікарі заявили, що його стан є серйозний.

МОНОПЛЯН ЛІТАВ БЕЗ ПЕРВІ ПОНАД 6 ДІБ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Каліф., 8. січня. — Військовий моноплян "Квесинг Марк" ("Знак Запитування") побив усі дотепершні рекорди щодо довготи безперервного літання в воздуху. Він спустився на землю після 150 годин, 40 минут і 16 секунд. Це значить, що моноплян літає без перестанку більше як 6 діб. Це вдалося доконати завдяки тому, що літакові достарчувано в воздуху газоліну з других аероплянів. Була це перша така спроба й оказалась успішною. На монопляні було 5 військових людей і нове досягнення буде використано в майбутній війні.

РЕЗИГНАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТРА ЮСТИЦІЇ.

ВАРШАВА, 3. січня. — Резигнація міністра справедливості Александра Мейштовича зістала оголошена сьогодні, коли президент Мосціцький прийняв її. Резигнація була вручена три дні тому, але її тримали в тайні аж до сьогодні.

МОНКАДА СТАВ ПРЕЗИДЕНТОМ НИКАРАГВИ.

МАНАГВА, Нікарагва, 2. січня. — В Нікарагві обняв владу президент Монкада, який був вибраний при допомозі американських капіталістів та багнетів. Він є першим президентом з рамени ліберальної партії.

ПЕПІНГ, Китай, 4. січня.

Почтовий департамент нанкінського міста Пекин, яке тепер відоме як Пепінг. Назва Пекин означала "північна столиця" і націоналістичний уряд не хотів, щоб ці слова застосовували до міста, з якого прогнано північну армію. Назва Пепінг означає "північний мир".

МІТІНГ УКРАЇНСЬКИХ ЧЛЕНІВ К.П.К.

Оцим повідомляється всіх українських членів Комуністичної Партії у Вінніпегу, що в неділю рано, дня 13. січня, відбувається в шкільній залі Укр. Роб. Дому загальний мітінг українського партійного членства, на якому будуть обговорюватися важні справи. Присутність кожного члена обов'язкова. Початок мітінгу в годині 10-й рано.

Укр. Агітпропом.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ЗАСНОВАНО НОВУ КРАВЕЦЬКУ ЮНІЮ.

НЮ ЙОРК. — Після п'ятиденної конференції організовано тут Нід'я Трейд Воркерс Індустриал Юніон — індустриальну юнію кравців. Нова юнія обіймає робітників, що працюють у кравецькій і кушнірській індустриях.

Юнія є вислідом дворічної зазватої боротьби проти соціалістичної бюрократії в старій кравецькій юнії і бюрократії в Американській Федерації Праці та проти підприємців, з якими ці бюрократи кооперують. Вона базується на принципах контролі рядових членів через систему фабричних комітетів і на принципах класової боротьби на індустриальній і політичній полі.

На конвенції промовляли, між іншими, Вільям З. Фостер, голова Трейд Юніон Еддокешинел Ліг і один з визначних

провідників Робітничої (Комуністичної) Партії Америки, та Бен Гітлов, старий член кравецької юнії і член секретаріату Робітничої Партії.

Конвенція обговорювала справу вземин з Червоним Інтернаціоналом Професійних Союзів і після зазватої дискусії рішено вислати братню делегацію на слідуючий конгрес Червоного Профінтерна, а справу приступлення юнії до тої організації вирішити остаточно слідуюча конвенція юнії.

Ухвалено також низку резолюцій про визнання Радянського Союзу, про повну рівність для негритянських робітників (двох з них вибрано до езекутиви юнії), проти фашизму і проти ілджонкшенів.

Головою нової кравецької юнії вибрано Луїса Гаймана, а секретарем - скарбником Бена Голда.

2,000 УГОРСЬКИХ МАЙНЕРІВ ДАЛІ СТОЯТЬ НА СТРАЙКУ.

БУДАПЕШТ, 3-го січня. — Більше як місяць 10,000 робітників у найбільших майнах на Угорщині — Сальгетаріан, Пекс і Пільшвершвар — були на страйку. Боротьба в перших двох майнах вже закінчилась частинною побідою для робітників.

Дві тисячі робітників у третій зі згаданих майнів, які є власністю бельгійських капіталістів, далі є на страйку помімо того факту, що роботодавці можуть робити великий на тиск на робітників з огляду на

напів-феодалні відносини, що існують в тій околиці.

Роботодавці кажуть, що як праця не буде негайно відновлена, то вони відправлять всіх представників робітників. Однак ця погроза не зломала боювого духа страйкерів.

В останніх днях соціал-демократична преса серопіально похваляла на адресу міністра фінансів у реакційній уряді. Вона приписує частинний успіх робітників виключно посередничтву міністра фінансів, якому складає рабські подяки.

МЕЛОН ДАЛЬШЕ ЗВЕРТАЄ МІЛІОНИ ВЕЛИКИМ КОМПАНІЯМ.

ВАШИНГТОН, 5. січня. — Департамент скарбу повідомляє, що виплатить для Юнайтед Стейт Стіл Корпорейшен 26 мільонів доларів.

На цю суму складаються 15 мільонів доларів, що їх побрано в 1917 році титулом податку, проти чого корпорація внесла рекурс, і 11 мільонів доларів як процент від капіталу від 1918 року.

Проти цього звороту демократи піднесли великий спротив. Особливо виступав проти конгресмен Дж. Гарнер з Тек-

сасу. Демократи є проти всякого того рода зворотів. Таких претенсій зголошено на один мільярд доларів.

Гарнер звернув увагу на ставлеву корпорацію, якій виплатять тепер 26 мільонів доларів, що вона подала фальшиво суму заплачених податків на 199 мільонів доларів, а уряд сконстатував, що корпорація заплатила тільки 173 мільони доларів.

При цій нагоді числено ще інші корпорації, яким секретар скарбу Мелон вже позвертає мільони або думає їх звернути.

ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВІ РОБІТНИЧІ СТРАЙКИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 3. січня. — В той час, як страйки в кораблебудівельній і текстильній індустриях тривають далі, заноситься на нові і більш страйки в Горішнім Шлезку, Віртембургу і Надренціям. Металісти Горішнього Шлезку виставили домагання про загальний 8-годинний день праці та збільшення платні. Металісти Віртембургу також домагаються збільшення платні й кращих умов праці.

Заноситься також на страйк у вуглевій індустрії Надренціям, де працевдаці відмовилися недавно сповити домагання

майнерів. Від неїдалі страйкують трамваєві робітники Горішнього Шлезку.

Настрій серед робітничих мас боєвий і вони не будуть більше слухати реформістичних лідерів, які виконують роллю зрадників.

ЕЛЕКТРИЧНІ РОБІТНИКИ НА СТРАЙКУ.

СПОКЕРІН, Вашингтон. — Юніїні електричні робітники, що працюють при будовах, вийшли на страйк, домагаючись підвишки платні з 8 на 9 доларів на день.